

การแสดงขับร้องเดี่ยวระดับมหาบัณฑิตโดย อิศรพงศ์ ดอกยอ MASTER VOCAL RECITAL BY ISSARAPONG DORKYOR

อิสรพงศ์ ดอกยอ* ISSARAPONG DORKYOR*
กิตตินันท์ ชินสำราญ** KITTINANT CHINSAMRAN**

บทคัดย่อ

การแสดงขับร้องเดี่ยวโดย อิศรพงศ์ ดอกยอ มีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอและถ่ายทอดบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์ต่อสาธารณชน โดยการแสดงขับร้องเดี่ยวในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการคัดเลือกบทเพลงเพื่อการแสดงรวมทั้งสิ้น 11 เพลง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1) บทเพลงลูกทุ่ง ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของไทยอย่างชัดเจน จำนวน 6 เพลง 2) บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติเนื้อร้องภาษาอังกฤษ ที่ล้วนมีความไพเราะและมีชื่อเสียงโด่งดัง จำนวน 3 เพลง และ 3) บทเพลงร้องศิลป์ จำนวน 2 บทเพลง ทั้งนี้ผู้วิจัยมีการค้นคว้าศึกษาเกี่ยวกับความหมาย และบริบททางสังคมของบทเพลงทั้ง 3 ประเภท เพื่อนำไปสู่การศึกษาและวิเคราะห์วิธีการขับร้องที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาแต่ช้านาน ตลอดจนวิธีการขับร้องที่มีความเหมาะสมกับบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติที่ได้ผ่านการสร้างสรรค์และเรียบเรียงดนตรีขึ้นใหม่ และได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติและบทเพลงร้องศิลป์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการต่อยอดและประยุกต์กับการขับร้องบทเพลงของไทย ในรูปแบบการนำเสนอที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และเหมาะสมกับการจัดแสดงในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ : การแสดงขับร้อง/ บทเพลงลูกทุ่ง/ บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ/ บทเพลงร้องศิลป์

---

*นิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 6380036035@student.chula.ac.th.

*Master of Fine and Applied Arts Department of Western Music Faculty of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University, 6380036035@student.chula.ac.th.

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, kittinantchin@gmail.com

**Assistant Professor, Department of Western Music Faculty of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University, kittinantchin@gmail.com
Receive 18/5/66 Revise 8/7/66 Accept 14/7/66

Abstract

A Master Vocal Recital by Issarapong Dokyor had the aim of presenting the essence of Lukthung songs (Thai country music), international folk songs, and art songs. In this performance, the researcher selected 11 songs divided into three categories: 1) six distinct Lukthung songs, 2) three international folk songs in English with renowned melodies, and 3) two art songs. The researcher thoroughly studied social contexts and meanings behind each song to analyze the appropriate singing techniques that align with the traditional norms while also suitable for the newly arranged musical composition of folk songs. Furthermore, the researcher studied the history of international folk songs and art songs to apply them as guidelines for further developing and applying the unique Thai singing techniques in modern performances.

Keywords: Vocal performance/ Lukthung/ International folk songs/ Art songs

บทนำ

จากการค้นคว้าและสืบค้นเรื่องการจัดแสดงการแสดงผลงานศิลปะระดับมหัศจรรย์ในปัจจุบัน พบว่าบทเพลงที่ถูกคัดเลือกและถูกนำมาแสดงมักจะเป็นบทเพลงในรูปแบบการขับร้องแบบอุปรากร เพื่อเป็นการแสดงถึงศักยภาพของผู้ขับร้อง หรืออาจอยู่ในรูปแบบผสมผสานระหว่างการขับร้องในรูปแบบอุปรากรกับแนวเพลงอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและความบันเทิงมากกว่าการขับร้องเพลงคลาสสิกอย่างเดียวตลอดการทำการแสดง การจัดแสดงในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความตั้งใจในการคัดเลือกบทเพลงจากบทเพลงขับร้องในรูปแบบต่าง ๆ โดยจะเน้นการนำเสนอความงาม ความสำคัญ และเอกลักษณ์ของบทเพลงลูกทุ่งของไทย บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์รวมทั้งหมด 11 บทเพลง ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ในการขับร้องบทเพลงลูกทุ่งเป็นแก่นนำในการทำวิจัย โดยมีเป้าหมายในการเผยแพร่และถ่ายทอดวิธีการฝึกฝนเทคนิคการขับร้อง การถ่ายทอดอารมณ์ สีลา รวมถึงความเข้าใจในรูปแบบของบทเพลงลูกทุ่งมาอย่างดี ทั้งนี้การศึกษาและฝึกฝนการขับร้องในบทเพลงรูปแบบอื่น ๆ ทั้งบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์ ทำให้ผู้วิจัยมีวิธีการขับร้องและถ่ายทอดอารมณ์ระหว่างแสดง รวมถึงกระบวนการคิดได้ดียิ่งขึ้น

บทเพลงลูกทุ่ง เป็นประเภทแนวเพลงที่มีวิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นเมืองของไทยและอยู่คู่คนไทยมาแต่ช้านาน รวมถึงเป็นบทเพลงที่สะท้อนสังคมในทุกยุคทุกสมัย หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นบทเพลงที่มีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของคนไทยมากที่สุดประเภทหนึ่ง โดยบทเพลงแต่ละบทเพลงมีการสะท้อนถึงความเชื่อ ความคิด รวมถึงทัศนคติของแต่ละยุค ผ่านท่วงทำนอง เสียงร้อง คำร้อง จังหวะ และเครื่องดนตรีต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ยังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขของภาษาไทย ซึ่งไม่มีภาษาใดในโลกสามารถมีเสน่ห์และสำเนียงเหมือนกับเพลงลูกทุ่งไทย และในส่วนบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ ก็เป็นบทเพลงที่มีความใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของชาตินั้น ๆ เช่นกัน และหากบทเพลงใดที่มีความนิยมมากก็มักจะนำมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่อยู่เสมอ ซึ่งเป็นกระบวนการทำให้บทเพลงพื้นบ้านต่าง ๆ สามารถดำรงอยู่มาจนถึงยุคปัจจุบันได้ ทั้งนี้บทเพลงร้องศิลป์ก็เป็นบทเพลงอีกรูปแบบที่ใช้ความสามารถในการขับร้องสูง การศึกษาวิธีการขับร้องบทเพลงประเภทนี้ให้ได้อย่างดีจะนำไปสู่กับขับร้องบทเพลงประเภทอื่น ๆ ให้ดีขึ้นได้อีกด้วย

“การแสดงขับร้องเดี่ยวโดย อีสรพงศ์ ดอกยอ” นำเสนอและถ่ายทอดทั้งบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์ รวมทั้งสิ้น 11 เพลง ดังนี้ 1) บทเพลงลูกทุ่งจำนวน 6 เพลง 2) บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติที่จำนวน 3 เพลง และ 3) บทเพลงร้องศิลป์จำนวน 2 บทเพลง และเพื่อการขับร้องที่ถูกต้องตามสมบูรณ์แบบ และถูกต้องตามขนบธรรมเนียม ตลอดจนวิธีการขับร้อง ในรูปแบบที่ได้ผ่านเรียบเรียงดนตรีขึ้นใหม่ เพื่อการนำเสนอที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และเหมาะสมกับการจัดแสดงในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้เกิดเป็นผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบการแสดงการขับร้องบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
2. เพื่อให้เกิดเป็นบทความทางวิชาการที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงลูกทุ่งไทย บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
3. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการแสดงการขับร้องและนำเสนอผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและเหมาะสมกับการจัดแสดงในยุคปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
2. ศึกษาวิธีการฝึกซ้อมการขับร้องบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
3. ศึกษาการจัดการแสดงการขับร้องเดี่ยวที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความหมาย รวมถึงความสำคัญของบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์ที่มีต่อสังคม เพื่อคัดเลือกบทเพลงที่มีความน่าสนใจทั้งในแง่ของการใช้ภาษาที่สวยงามและความโด่งดังของผลงาน
2. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักเพื่อคัดเลือกบทเพลงสำหรับการแสดงการขับร้องเดี่ยว ทั้งบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
3. ศึกษารายละเอียดบทเพลงที่คัดเลือกสำหรับการแสดงเพื่อต่อยอดการศึกษาในแนวทางการขับร้องตามขนบธรรมเนียมของยุคสมัยและประเภทของบทเพลงนั้น ๆ
4. วางแผนการฝึกซ้อมตามขั้นตอน เพื่อให้สามารถแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. จัดการแสดงเดี่ยวการขับร้องให้มีมาตรฐานระดับมหาวิทยาลัย
6. รวบรวมข้อมูลเนื้อหาและสรุปผลการวิจัย เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เกิดเป็นผลงานการแสดงการขับร้องด้วยบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
2. เกิดเป็นบทวิจัยที่รวบรวมเกี่ยวกับข้อมูลของบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์
3. เกิดเป็นแนวทางการจัดการแสดงที่มีความเป็นไทย และเพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการสนับสนุน ส่งเสริมบทเพลงลูกทุ่งของไทย

ผลการวิจัย

1. ผลการค้นคว้าเกี่ยวกับบทเพลงลูกทุ่ง

ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของเพลงลูกทุ่งว่า เป็นแนวเพลงที่มีการขับร้องเฉพาะตัว โดยมีการใช้ลูกคอและการร้องเอื้อนเป็นเอกลักษณ์ มีเนื้อร้องและเนื้อหาของบทเพลงสะท้อนถึงวิถีชีวิตของผู้คน ซึ่งแสดงออกถึงอุดมคติและสภาพสังคมของคนในสังคมในแต่ละยุคสมัย รวมไปถึงเป็นสื่อการสร้างสรรคด้วยเสียงที่หลอมรวมวัฒนธรรมไทยผ่านท่วงทำนอง สำเนียง และจังหวะ ได้อย่างสวยงามและเหมาะสมลงตัวตามบริบทของเนื้อหาด้วยเนื้อร้องคำไทยแบบเรียบง่าย โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์จากคำกล่าวของคนสำคัญของวงการเพลงลูกทุ่ง

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งไว้ว่า “เนื้อเพลงลูกทุ่งมักจะสะท้อนภาพชีวิตของคน ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การเกิดสงคราม

ปัญหาเศรษฐกิจและการเมืองได้เป็นอย่างดีใช้ภาษาที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย และจำง่ายฟังแล้วไม่ต้องแปลความหมาย เหนือไปกว่านั้นเพลงลูกทุ่งยังสรรหาคำที่กระทบกระเทียบเปรียบเปรย มีสำนวนกระแนะกระแหน เจ็บ ๆ คัน ๆ มาเสนอได้หลายรูปแบบ เรียกได้ว่าเข้าถึงใจคนฟังได้อย่างรวดเร็ว”¹

ส่วนทัศนวิศน์ ฐิตานนท์ ได้อธิบายเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งว่า

เพลงลูกทุ่งไทย มีวิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้าน พื้นเมือง หรือเพลงชาวบ้าน แม้ว่าจะนำเครื่องดนตรีของตะวันตกมาใช้บรรเลงทำนองก็ตาม แต่เนื้อหาหรือแก่นใจความของเพลงลูกทุ่งก็ยังคงสะท้อนให้เห็นลักษณะของคนไทยหรือสังคมไทยได้อย่างชัดเจน จึงอาจถือได้ว่าเพลงลูกทุ่งก็คือเพลงพื้นเมืองยุคใหม่ ที่มีเอกลักษณ์สะท้อนให้เห็นลักษณะของคนไทย และสังคมไทยอย่างกว้างขวาง เพลงลูกทุ่งซึ่มลึกอยู่ในสายเลือดของคนไทยทุกคนมาตั้งแต่อดีต เพราะคนไทยเป็นคนในสังคมเกษตรกรรม เพลงลูกทุ่งหลายเพลงได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม ความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมไทย บางเพลงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย บางเพลงเป็นหลักฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของประเทศ และบางเพลงเป็นที่รวมของภูมิปัญญาท้องถิ่น²

นอกจากนี้ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งไว้ว่า “เนื้อเพลงไทยลูกทุ่งมีเนื้อหาเน้นชีวิตของชาวชนบท มีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง สีสภาพร้องที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ มีการใช้ภาษาง่าย ๆ บรรยายเรื่องราว ให้บรรยากาศ ความเป็นลูกทุ่ง เนื้อเพลงมีความหลากหลายตามแต่ผู้ประพันธ์จะกำหนด ทั้งแนวรัก แนวเศร้า สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์สำคัญซึ่งเพลงไทยลูกทุ่งจะบันทึกไว้”³

จากข้อมูลดังกล่าวที่ได้กล่าวถึงแนวเพลงลูกทุ่งพบว่า แนวเพลงประเภทนี้ มีความใกล้ชิดกับความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้มองเห็นความคู่ระหว่างพัฒนาการของสังคมไทยและพัฒนาการของเพลงไทยลูกทุ่ง จึงสามารถศึกษาพัฒนาการของบทเพลงลูกทุ่งแต่ละยุคสมัยได้ดังนี้

1) ยุคต้น (ช่วงปี พ.ศ. 2481-2507)

เนื้อหาเพลงลูกทุ่งในยุคต้น หรือในยุคบุกเบิกนี้ มักมีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ ความสวยงามของชนบท และถ้าเป็นบทเพลงที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวชนบทก็มักจะเป็นเรื่องราวของความรักวัยรุ่นหนุ่มสาว รวมถึงยังมีบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยอีกด้วย นักร้องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพลงลูกทุ่งไทยในแง่ที่เป็นผู้ริเริ่มเสนอผลงานเพลงอันทรงคุณค่าในยุคแรก ๆ เช่น คำรณ สัมบุณณานนท์, บุญญเกียรติ วงจันทร์, และสมยศ ทัศนพันธ์ ส่วนนักร้องหญิงที่มีชื่อเสียง เช่น ผ่องศรี วรนุช และศรีสองศรี ดรีเนตร เป็นต้น วงดนตรีที่มีชื่อเสียงในเวลานี้ ได้แก่ วงจุฬารัตน์ ของมงคล งามนิตยกุล และวงดนตรีของพยงค์ มุกดา เป็นต้น

2) ยุคทองของเพลงลูกทุ่ง (ช่วงปี พ.ศ. 2507-2513)

จากการปรากฏของคำว่าลูกทุ่ง เป็นครั้งแรกในภาพยนตร์เพลง ก็พบว่าในยุคต่อมาได้มีการนำเสนอผ่านรายการโทรทัศน์ ทำให้เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมและแพร่หลายอย่างรวดเร็ว เนื้อหาของบทเพลงก็มีหลากหลายมากขึ้น แต่ยังคงการบรรยายถึงชีวิตในชนบท สะท้อนชีวิตชนบท อย่างเช่นสาวชานาที่หลงแสงสีเมืองกรุง ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2509 มีการจัดงานแผ่นเสียงทองคำพระราชทานครั้งที่ 2 โดย สมยศ ทัศนพันธ์ ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทาน ในฐานะนักร้องลูกทุ่งชายยอดเยี่ยมคนแรกของประเทศไทย ในเพลงขอทิพย์รวงทอง ทำให้วงการเพลงลูกทุ่งในไทยได้รับความนิยมมากขึ้นไปอีก ส่งผลให้มีนักร้องชื่อดังเพิ่มขึ้น โดยนักร้องที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของผู้ฟังทั่วไป ได้แก่

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, พระนิพนธ์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ลูกทุ่งกับเพลงไทย ในกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2 (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2534), 24.

2. ทัศนวิศน์ ฐิตานนท์, “พัฒนาการในการสื่อสารของเพลงลูกทุ่งผ่านการเล่าเรื่องตามค่านิยมของสังคมไทย จากอดีตสู่ปัจจุบัน,” วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม ปีที่ 4, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 5.

3. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, เล่มที่ 33. (2551), “เพลงลูกทุ่ง”

ทูล ทองใจ, ปอง บริดา, ไพรวลัย ลูกเพชร, พร ภิรมย์, ชาย เมืองสิงห์ และก้าน แก้วสุพรรณ ต่อมาเพลงลูกทุ่งก็มาถึงยุคเฟื่องฟูมากที่สุดในช่วงปี พ.ศ. 2504-2511 ซึ่งเป็นยุคของ สุรพล สมบัติเจริญ

3) ยุคภาพยนตร์เพลง (ช่วงปี พ.ศ. 2513-2515)

แนวเพลงลูกทุ่งไม่ใช่แนวเพลงเดียวที่นิยมในยุคนี้ กล่าวคือ บทเพลงลูกกรุงก็ได้รับความนิยมไม่ต่างจากเพลงลูกทุ่งเช่นกัน ผู้วิจัยได้ค้นคว้าไปถึงความหมายของแนวเพลงลูกกรุงเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบกับเพลงลูกทุ่งได้ว่าเป็นบทเพลงที่บอกเล่าถึงวิถีชีวิตของคนเมืองมากกว่าการถ่ายทอดชีวิตของคนต่างจังหวัดอย่างเพลงลูกทุ่ง โดยเนื้อร้องจะมีลักษณะเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรอง การใช้คำเปรียบเปรยอย่างสละสลวยและซับซ้อนมากกว่าเพลงลูกทุ่งที่จะใช้คำง่าย ๆ และสื่อสารโดยไม่ต้องผ่านการตีความเพิ่ม⁴

การแข่งขันกันเองระหว่างแนวเพลงลูกกรุงและเพลงลูกทุ่งในยุคนี้ ทำให้เกิดการยกระดับบทเพลงมาใช้ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์อย่างแพร่หลาย ซึ่งบทเพลงลูกทุ่งเองก็ได้มีบทบาทมาเป็นเพลงประกอบในภาพยนตร์เช่นกัน โดยเรื่องที่โด่งดังเป็นเรื่องแรก ๆ คือ มนต์รักลูกทุ่ง โดยเฉพาะเพลงมนต์รักลูกทุ่ง ที่ไพบุลย์ บุตรชั้น เป็นผู้แต่งขับร้องโดย ไพรวลัย ลูกเพชร มีความไพเราะทั้งท่วงทำนองและเนื้อหา ส่งผลให้ภาพยนตร์เรื่องต่อ ๆ มาในยุคนี้เปลี่ยนแนวมาเป็นภาพยนตร์เพลงลูกทุ่ง เช่น เรื่อง โทณ โดยมีสังข์ทอง สีใส เป็นนักร้องนำ ทั้งนี้เนื้อหาของเพลงในยุคดังกล่าว ยังคงเป็นเรื่องของชาวชนบทท้องทุ่งท้องนาตามเอกลักษณ์ของแนวเพลงลูกทุ่ง ยังได้แทรกอารมณ์ขันและอารมณ์เสียเข้าไปด้วย

4) ยุคเพลงเพื่อชีวิต (ช่วงปี พ.ศ. 2516-2519)

หลังจากเกิดเหตุการณ์ทางการเมืองครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทยในวันที่ 14 ตุลาคม ปี พ.ศ. 2516 ก็เกิดแนวเพลงเพื่อชีวิตขึ้น ผู้วิจัยได้ค้นคว้าถึงความหมายของแนวเพลงเพื่อชีวิตเพิ่มเติม โดยพบว่าเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตที่ยากลำบาก การถูกเอารัดเอาเปรียบ รวมถึงความยากจน ทั้งนี้เนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมืองดังกล่าว ก็ส่งผลให้เนื้อหาเพลงมีการหันเบนแนวทางการเมืองและการเรียกร้องถึงประชาธิปไตยอีกด้วย⁵

5) ยุคเพลงลูกทุ่งแนวสตรีท (ช่วงปี พ.ศ. 2528-2535)

ในยุคนี้ดนตรีแนวสตรีทแนวเพลงที่ได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ โดยวงดนตรีจะประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องสายสากลเป็นหลักคือ เบส และกีตาร์ แต่ก็ยังมีกลองเพื่อประกอบจังหวะด้วย

แนวเพลงประเภทนี้มีบทบาทและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้แนวเพลงลูกทุ่งมีความนิยมลดน้อยลง ทำให้แนวเพลงลูกทุ่งต้องมีการปรับรูปแบบเพื่อให้เข้ากับความต้องการของสังคมและดนตรีสมัยใหม่ในยุคนี้มากขึ้น นักร้องเพลงลูกทุ่งที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในยุคนี้และเป็นผู้ทำให้แนวเพลงลูกทุ่งกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งคือ พุ่มพวง ดวงจันทร์

6) ยุคปัจจุบัน (ช่วงปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน)

รสนิยมและกระแสการฟังเพลงในประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ฟังส่วนใหญ่ยังคงเสพแนวเพลงสตรีทอย่างต่อเนื่อง ค่ายเพลงและค่ายเทปต่าง ๆ จึงได้หาหนทางต่าง ๆ เพื่อให้เพลงลูกทุ่งยังคงมีลมหายใจต่อไป โดยมีการนำเอาเพลงทรงคุณค่าอันมีชื่อเสียงในยุคเก่าอย่างบทเพลงจากวงสุนทราภรณ์ มาเรียบเรียงเสียงประสานขับร้องใหม่ จนเป็นกระแสอนุรักษ์บทเพลงเก่าซึ่งแพร่เข้ามาสู่วงการเพลงลูกทุ่ง ทั้งนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยการจัดงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ในวันที่ 25-26 มิถุนายน ปี พ.ศ. 2533 ตามด้วยงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2 วันที่ 7 กรกฎาคม ปี พ.ศ. 2535

4.พรณวดี พลายอินทร์, ยุทธิชัย อุปการดี, ปริญญาณ ชูแก้ว และอลิสรา คุ่มเคี่ยม, “การใช้ภาษาจินตภาพในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 41, ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2565) : 121.

5.ศตวรรษ ทองไทย, “การศึกษาเพลงเพื่อชีวิตของไทยจากแนวพัฒนาการสู่การวิเคราะห์การประกอบสร้างวาทกรรมทางสังคม,” วารสารรัฐสมัยใหม่ ปีที่ 40, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562): 17.

เพื่อเป็นการปลุกกระแสความนิยมในแนวเพลงลูกทุ่งให้กลับมาอีกครั้ง

ศิลปินผู้ขับร้องเพลงลูกทุ่งชื่อดังในยุคปัจจุบันยังคงมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง เช่น ยัย ญาติเยอะ, สุนารี ราชสีมา และจินตหรา พูนลาภ เป็นต้น อย่างไรก็ตามพัฒนาการของแนวเพลงลูกทุ่งในปัจจุบัน ยังไม่มีวิวัฒนาการจะสิ้นสุดมากไปกว่านี้ยังพบว่าการนำเทคโนโลยีอื่น ๆ ทั้งเครื่องดนตรีไฟฟ้าทันสมัย รวมถึงเครื่องดนตรีและเสียงอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ มาใช้ในบทเพลง ตามความเหมาะสมของรูปแบบเพลงลูกทุ่ง เกิดเป็นผลงานบทเพลงลูกทุ่งที่มีเอกลักษณ์ ความสนุกสนาน และคุณค่าต่อสังคมทั้งในด้านความบันเทิงและความงามของวรรณกรรมไทย

2. การค้นคว้าเกี่ยวกับบทเพลงพื้นบ้าน

ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของเพลงพื้นบ้านไว้ว่า เป็นเพลงที่แต่งขึ้นและร้องกันอย่างไม่เป็นทางการในท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะ ซึ่งหมายถึงวรรณกรรมเพลงหรือเรื่องเล่าที่การสืบทอดโดยการจดจำและบอกเล่ากันปากต่อปาก ในด้านของดนตรีขับร้องจะพบว่า มีวิธีการถ่ายทอดโดยการร้องนำและร้องตามกัน มากกว่าการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร มักมีการจัดวางจังหวะของคำ และจังหวะของเสียง ทำให้เกิดเป็นรูปแบบการร้องตามทำนองอย่างง่าย ๆ ขึ้น นอกจากนี้ยังมีการใช้เครื่องดนตรีพื้นบ้านประจำถิ่นมาบรรเลงประกอบด้วย โดยการร้องเพลงพื้นบ้านมีปรากฏอย่างแพร่หลาย และสืบทอดต่อ ๆ กันมาในกลุ่มชาวบ้านทุกประเทศทั่วโลก โดยอิงข้อความจากณัชชา พันธุ์เจริญ ได้อธิบายถึงบทเพลงพื้นบ้านไว้ว่า

บทเพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่ร้องเล่นกันในหมู่ชาวบ้าน ไม่มีแบบแผนตายตัว เป็นเพลงที่ร้องง่าย มีรูปแบบของทำนองและจังหวะที่ไม่ซับซ้อน และมีเนื้อหาตรงไปตรงมา เป็นเพลงพื้นบ้านของชาวบ้านที่สร้างขึ้นเพื่อความบันเทิง สนุกสนาน หรือประกอบงานพิธีของชาวบ้าน เนื้อหาของบทเพลงจะมีทั้งคติสอนใจ เรื่องราวที่เกี่ยวกับศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ ความรัก การขับร้องจะมีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบหรือไม่ก็ได้ถ้ามีเครื่องดนตรีจะนำเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาบรรเลงประกอบ ไม่มีแบบแผนการบรรเลงที่แน่นอน เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชาวบ้านนั้น⁶

จากข้อความนี้จะเห็นได้ว่า เพลงพื้นบ้านเปรียบเสมือนจุดรวมวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งหากถูกสนับสนุนหรือได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ก็จะถูกนำไปพัฒนาต่อ และเพลงพื้นบ้านนั้น อาจมีชื่อเสียงโด่งดังระดับโลกได้

ส่วนใหญ่บทเพลงพื้นบ้าน มักหาจุดเริ่มต้นของเพลงนั้น ๆ อย่างเฉพาะเจาะจงหรืออย่างแท้จริงไม่ได้ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะผ่านการเรียบเรียงใหม่ตามแต่ละวิถีและการตีความของนักประพันธ์คนนั้น ๆ เช่น เบนจามิน บริตเทน (Benjamin Britten, 1913-1976) นักประพันธ์เพลงชาวอังกฤษ ในยุคศตวรรษที่ 20 ได้เรียบเรียงบทเพลงพื้นบ้านใหม่โดยการคงไว้ซึ่งเนื้อหาหรือทำนองเดิมบางส่วน ในทางเดินคอร์ดและเสียงประสานใหม่ ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งบทเพลงที่ถูกเรียบเรียงใหม่นี้ เช่น Greensleeves, Down by the Salley Gardens และ The last rose of summer เป็นต้น ยังได้รับการยอมรับว่าเป็นฉบับที่มีชื่อเสียงและถูกบรรเลงอย่างบ่อยครั้งอีกด้วย

3. การค้นคว้าเกี่ยวกับบทเพลงร้องศิลป์

เพลงร้องศิลป์ (Art song) คือเพลงขับร้องเดี่ยวคลาสสิกขนาดเล็ก ที่มีเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ อาจเป็นเปียโนหรือวงดนตรี การขับร้องบทเพลงศิลป์ต้องอาศัยเทคนิคการขับร้องขั้นสูง ตัวบทเพลงจะมีเนื้อหาทางดนตรีเข้มข้น และมักพบว่าการนำบทกวีมาเป็นเนื้อร้อง เพื่อเพิ่มความไพเราะกับทำนองและความสละสลวยของบทเพลง

กรวิช เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้อธิบายถึงหลักการขับร้องเพลงร้องศิลป์ไว้ว่า

6.ณัชชา พันธุ์เจริญ, พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564). 136

หัวใจของการขับร้องเพลงร้องศิลป์นั้น ประการแรก คือ ความรู้ด้านกายภาพของบทเพลง ผู้ขับร้องต้องเข้าใจสังคีตลักษณ์ ท่อนเพลง อัตราจังหวะและลีลาของบทเพลง เพื่อให้สามารถร้องสอดคล้องกับจังหวะ และลีลาตามที่คุณประพันธ์กำหนดไว้ นอกจากนั้น ผู้ขับร้องยังต้องศึกษาทำนองเพลงให้ถูกต้อง แบ่งวรรคตอนของประโยคร้องแต่ละประโยคให้เหมาะสมกับดนตรีประกอบ เพื่อตีความ สร้างสรรค์เทคนิคการร้อง รวมถึงสามารถสื่ออารมณ์ของบทเพลงให้กลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตลอดบทเพลง และในประการที่สอง คือ ความรู้ด้านอารมณ์ของคำร้องและบทกวี ผู้ขับร้องต้องเข้าใจความหมายของคำร้อง และต้องฝึกฝนออกเสียงคำที่ออกเสียงยาก เพื่อความสมบูรณ์แบบของการแสดง⁷

เพิ่มเติมด้วยการอธิบายจากกิตตินันท์ ชินสำราญ ได้กล่าวถึงการร้องบทเพลงร้องศิลป์ต่างชาติและบทเพลงร้องศิลป์ไทยไว้ว่า

การถ่ายทอดบทเพลงร้องศิลป์ในทุกชาติทุกภาษาให้เข้าถึงอารมณ์ของบทเพลงนอกจากผู้ขับร้องจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับคำร้องและบริบททางดนตรีอย่างถ่องแท้แล้วในด้านทักษะผู้ขับร้องยังต้องการความสามารถเฉพาะตัวในการควบคุมลมหายใจและการควบคุมอวัยวะที่ใช้ในการกำเนิดเสียง สร้างเสียงสะท้อน และการออกเสียงคำร้อง ให้สามารถสร้างสีสันได้หลากหลาย⁸

จากคำอธิบายของกรวิชและกิตตินันท์ ผู้วิจัยเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า การขับร้องบทเพลงร้องศิลป์ ต้องอาศัยความเข้าใจทั้งทางด้านความรู้ทางดนตรี เทคนิคการขับร้อง และความรู้ทางด้านภาษาในระดับสูง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาบทเพลงร้องศิลป์อย่างละเอียดทั้งทางด้านองค์ประกอบดนตรีสังคีตลักษณ์ คำร้อง การตีความหมาย และวิธีการขับร้องตามคำแนะนำเป็นอย่างดี ทั้งนี้ยังได้นำหลักการขับร้องของเพลงร้องศิลป์มาปรับใช้กับการขับร้องเพลงลูกทุ่งและบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติอีกด้วย

4. การคัดเลือกบทเพลง

การแสดงขับร้องเดี่ยวในครั้งนี้ มีการคัดเลือกบทเพลงเพื่อการแสดงรวมทั้งสิ้น 11 เพลง แบ่งออกเป็นบทเพลง 3 ประเภท คือ บทเพลงลูกทุ่งไทย 6 เพลง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ ภาษาอังกฤษ 3 เพลง และบทเพลงร้องศิลป์ 2 เพลง

4.1 บทเพลงลูกทุ่ง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทเพลงลูกทุ่งเป็นจำนวน 6 เพลงเพื่อการแสดงในครั้งนี้ดังนี้

1) บทเพลง “ของปลอม” ประพันธ์คำร้อง ทำนอง และขับร้องต้นฉบับโดยสุรพล สมบัติเจริญ เป็นบทเพลงที่มีกลิ่นอายของการประชดประชัน ในเรื่องของ การแต่งตัวด้วยอารมณ์ขัน และมีความพิเศษคือ มีการนำเสียงพูดใส่ไว้ในบทเพลงด้วย ทั้งนี้เนื้อเพลงจะใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและเป็นภาษาชาวบ้าน จึงได้รับความนิยมและแพร่หลายได้อย่างรวดเร็ว

2) บทเพลง “นักร้องบ้านนอก” ขับร้องต้นฉบับโดยพุ่มพวง ดวงจันทร์ ประพันธ์คำร้องและทำนองโดยไวพจน์ เพชรสุพรรณ มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของหญิงสาวที่ดิ้นรนเพื่อความฝันที่จะมีชื่อเสียงทางด้านการขับร้อง ซึ่งเป็นเพลงที่สะท้อนความเป็นตัวตนของพุ่มพวงอย่างมาก ทั้งนี้บทเพลงได้รับความนิยมและถูกนำมาเป็นบทเพลงสำหรับประกวดอยู่บ่อย ๆ เนื่องจากมีทำนองที่มีความท้าทายในการร้องและแสดงออกถึงเสน่ห์การร้องแบบลูกทุ่งที่ชัดเจน

7.กรวิช เทพหัสดิน ณ อยุธยา และวีรชาติ เปรมานนท์, “คุณูปการการแสดงดนตรี: สุนทรีเพลงร้องโรแมนติกแห่งตำนาน,” วารสารปริทัศน์ ปีที่ 33, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 3-4.

8.กิตตินันท์ ชินสำราญ, “คุณูปการสร้างสรรค์การแสดงขับร้อง: บทเพลงร้องศิลป์ไทย” (วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561), 1.

3) บทเพลง “ยอยศพระลอ” ขับร้องโดยต้นฉบับชินกร ไกรลาศ ประพันธ์คำร้องและทำนองโดย พงศ์ มุกดา บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่ใช้ในภาพยนตร์เรื่อง พระลอ ในปี พ.ศ. 2511 ซึ่งสร้างและกำกับโดยโงส สุวรรณทัต นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชรา เขวราชกูร์ และเยาวเรศ นิสากร ที่ล้วนแล้วเป็นนักแสดงผู้มีชื่อเสียงโด่งดังในยุคนั้นทั้งสิ้น แต่แล้วภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ได้รับความนิยมมากนัก แต่ตัวบทเพลงยอยศพระลอก็กลับได้รับรับความนิยมจนถึงทุกวันนี้

4) บทเพลง “มนต์รักลูกทุ่ง” ขับร้องต้นฉบับโดยไพรวลัย ลูกเพชร ประพันธ์คำร้องและทำนองโดย ไพบุลย์ บุตรขัน บทเพลงมนต์รักลูกทุ่งและภาพยนตร์มนต์รักลูกทุ่ง นับว่าเป็นวรรณกรรมสำคัญของไทย นับตั้งแต่มนต์รักลูกทุ่งในปี พ.ศ. 2513 ก็มีการนำมาทำใหม่ ทำซ้ำอย่างนับไม่ถ้วน ทั้งนี้ตัวบทเพลงยังมีจังหวะที่เชื่องช้าแต่สวยงาม และขับร้องได้ยาก ประกอบกับคำร้องที่สละสลวยทั้งคำสัมผัสและภาษา ทำให้บทเพลงนี้มีคุณค่าต่อวงการลูกทุ่งไทยเป็นอย่างมาก

5) บทเพลง “เธอคือดวงใจ” ขับร้องต้นฉบับโดยจักรพันธ์ ครบุรีธีรโชติ ประพันธ์คำร้องและทำนองโดยสลา คุณวุฒิ บทเพลงนี้มีจังหวะช้า อ่อนหวาน และมีความไพเราะทั้งทางด้านทำนองรวมถึงมีคำร้องที่สละสลวย โดยบทเพลงมีเนื้อหาลึกซึ้งเกี่ยวกับความมั่นคงในความรัก การขอบคุณความรักที่สวยงาม ทั้งนี้บทเพลงนี้ยังเป็นเพลงประกอบละครเรื่อง เธอคือดวงใจ อีกด้วย ซึ่งจักรพันธ์ศิลปินผู้ขับร้องเพลงต้นฉบับก็ได้รับบทเป็นพระเอกของเรื่องชื่อปฐวี คู่กับนางเอกชื่อดวงใจคือเข็มอัปสร สิริสุขะ ที่รับบทเป็นนางเอกของเรื่องชื่อว่า อรุณรัศมี

6) บทเพลง “ยอดรักประจำปี” ประพันธ์คำร้องและทำนองโดยภานุวัฒน์ วิเศษวงษา ซึ่งเป็นบทเพลงที่ผู้วิจัยเป็นผู้ขับร้องต้นฉบับเอง ภายใต้งัดแงะมี โกลด์ (Grammy Gold) โดยบทเพลงมีลีลาของการเกี้ยวพาราสีในยุคปัจจุบันในสังคมของข้าราชการไทย ที่แสดงออกในคำร้องและวิดีโอประกอบบทเพลงอย่างเหมาะสม ไม่ขัดจารีตประเพณี

4.2 บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ

ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติเป็นจำนวน 3 เพลง ที่อยู่ภายใต้การเรียบเรียงเป็นบทเพลงขับร้องเดียวกับเปียโนโดยเบนจามิน บริตเทน ดังนี้

1) บทเพลง “Greensleeves” เป็นบทเพลงพื้นบ้านของประเทศอังกฤษ (English folk song) มีที่มาที่ไปไม่ชัดเจน แต่มีข้อสันนิษฐานว่า บทเพลงนี้ถูกประพันธ์ขึ้นโดยพระเจ้าเฮนรีที่ 8 มอบให้กับ แอนน์ โบลิน พระมเหสีองค์ที่ 2 ของพระองค์ ทั้งนี้เนื้อหาของบทเพลงจะเป็นไปในทางการเชิดชูคนรักที่เป็นผู้หญิง มีการย้าประโยชน์อย่างชัดเจนในคำร้อง เช่นประโยค “Greensleeves was my delight, Greensleeves my heart of gold, Greensleeves was my heart of joy” ซึ่งแปลได้ว่า “Greensleeves เป็นความสุขของฉัน Greensleeves หัวใจทองคำของฉัน Greensleeves เป็นหัวใจแห่งความปิติของฉัน”

2) บทเพลง “Down by the Salley Gardens” เป็นบทเพลงพื้นบ้านของประเทศไอร์แลนด์ ที่มีคำร้องมาจากบทกวีของวิลเลียม บัตเลอร์ เยตส์ (William Butler Yeats, 1865-1939) นักกวีชาวไอริช มีเนื้อหาบรรยายบรรยากาศของสวน Salley ในประเทศไอร์แลนด์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ไม่สมหวัง ดังในคำร้อง “But I was young and foolish, and now am full of tears” แปลได้ว่า ฉันตอนนั้นเยาว์วัยและโง่เขลา ตอนนี้ฉันจึงได้แต่นั่งเศร้า

3) บทเพลง “The last rose of summer” เป็นบทเพลงพื้นบ้านของประเทศไอร์แลนด์ มีคำร้องมาจากบทกวีของทอมัส มอร์ (Thomas More, 1779-1852) นักเขียนชาวไอริช เนื้อเพลงมี

แรงบันดาลใจมาจากดอกกุหลาบพวงเกี่ยวกับการล้มหายตายทั้งญาติและมิตรสนิท และมีการสื่ออารมณ์ของความเศร้าเปล่าเปลี่ยว และความอ้างว้าง

4.3 บทเพลงร้องศิลป์

ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทเพลงร้องศิลป์ที่มีคำร้องมาจากบทกวีเป็นจำนวน 2 เพลง เรียบเรียงโดยโรเจอร์ ควิลเตอร์ (Roger Quilter, 1877-1953)

1) บทเพลง “Come Away, Death” มีคำร้องมาจากบทกวีเรื่องราตรีที่สิบสอง (Twelfth night) ประพันธ์โดยวิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare, 1564-1616) บทเพลงอยู่ในอัตราความเร็วตัวดำเท่ากับ 63 และมีลีลาค่อนข้างเชื่องช้า และมีสวดดนตรีบรรเลงประกอบที่สนับสนุนทำนองได้เป็นอย่างดี ไม่มีบทบาทเหนือกว่าแนวขับร้อง เพื่อที่จะให้แนวขับร้องโดดเด่นและสื่อความหมายของอารมณ์ได้เต็มที่

2) บทเพลง “Now Sleeps the Crimson Petal” มีคำร้องมาจากบทกวีของอัลเฟด เทนนิสัน (Alfred Lord Tennyson, 1809-1892) ตัวบทเพลงมีการวางทำนองแบบ 1 พยางค์คำร้อง ต่อ 1 ตัวโน้ต (Syllabically) ตลอดทั้งเพลง ซึ่งมีความสง่างามและไพเราะเป็นอย่างมาก และส่วนบรรเลงประกอบก็มีความเรียบง่ายตลอดทั้งเพลง เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนแนวขับร้อง และเพิ่มความชัดเจนให้กับแต่ละพยางค์ที่ปรากฏขึ้นตามทำนองโดยไม่เกิดความขัดแย้งกัน

5. การตีความบทเพลงและการประยุกต์เทคนิคการขับร้องในบทเพลงลูกทุ่ง

เนื่องจากมีพื้นที่จำกัดในการเขียนบทความในวารสารนี้ ผู้วิจัยจึงคัดเลือกบทการตีความบทเพลงและการประยุกต์เทคนิคการขับร้องมาเพียงบางส่วนดังนี้

1) การตีความบทเพลงและการประยุกต์เทคนิคการขับร้องของบทเพลง “ของปลอม”

เนื่องจากบทเพลง “ของปลอม” มีคำร้องที่เรียบง่ายเหมือนภาษาพูดของชาวบ้าน ลักษณะการใช้ลูกคอของบทเพลงนี้ ที่ขับร้องโดยสุรพล สมบัติเจริญ ศิลปินผู้ขับร้องเพลงต้นฉบับ จึงไม่ได้ปรากฏมากในบทเพลง เพราะจะมีวิธีการขับร้องคล้ายกับการพูด แต่ผู้วิจัยได้พิจารณาจุดการใช้ลูกคอให้อยู่ในเกือบทุกท้ายประโยคเพลง เพื่อให้เข้ากับดนตรีบรรเลงประกอบ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วงออร์เคสตราในการแสดง จึงอยากเพิ่มลีลาความอ่อนช้อยให้เข้ากับเสียงดนตรี

9 A Fm

โลก นี้ มี อะไร น่า แปลก จริง เรื่อง ผู้หญิง พุด ไป แล้ว เมื่อ จริง อย่า เพิ่ง โกรธ หรือ ว่า อย่า เพิ่ง เกลียด

15 Bbm Fm Bbm Eb

ขัง อย่า เพิ่ง โกรธ หรือ ว่า อย่า เพิ่ง เกลียด ขัง ขอ พุด อีก ครั้ง เกิด นะ น้อง นาง เจ้า อย่า เพิ่ง ฉิว

ตัวอย่างที่ 1 จุดการใช้ลูกคอในบทเพลง “ของปลอม”

เช่นเดียวกันกับการใช้ลูกตึงในบทเพลง ที่ผู้วิจัยมีการพิจารณาการใช้แตกต่างกับศิลปินผู้ขับร้องเพลงต้นฉบับ โดยลักษณะการขับร้องของสุรพลนั้นจะร้องทำนองค่อนข้างลงจังหวะ แต่ในขณะที่ผู้วิจัยได้ขับร้องโดยมีการหน่วง จังหวะดังตัวอย่างที่ 2 และ 3

โลก นี้ มี อะไร น่า แปลก จริง

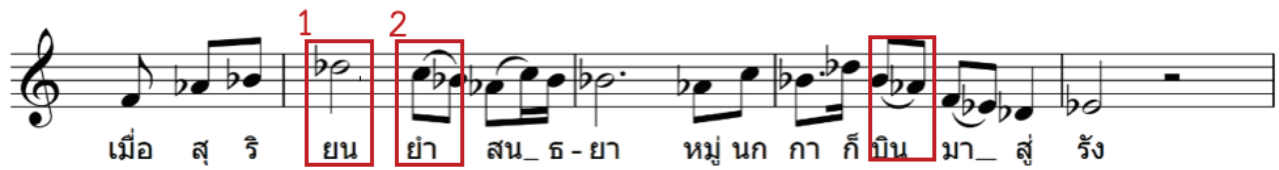
ตัวอย่างที่ 2 จุดการใช้ลูกตึงในบทเพลง “ของปลอม”

โลก นี้ มี อะไร น่า แปลก จริง

ตัวอย่างที่ 3 แสดงลักษณะการใช้ลูกตึงในแบบฉบับของผู้วิจัย

2) การตีความบทเพลงและการประยุกต์เทคนิคการขับร้องของบทเพลง “นักร้องบ้านนอก”

ในบทเพลง “นักร้องบ้านนอก” ผู้วิจัยได้พิจารณาการขับร้องในเทคนิคการเอื้อน การใช้ลูกคอ และการใช้ลูกตึง เหมือนกับลักษณะของพุ่มพวง ดวงจันทร์ ศิลปินผู้ขับร้องเพลงต้นฉบับ ลักษณะการเอื้อนทั้ง 3 จุด ดังประโยคเพลง ในตัวอย่างที่ 4 นั้นมีลักษณะต่างกัน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 4 จุดการเอื้อนในประโยคเพลง

จุดที่ 1 การเอื้อนคำว่า “ย่น” เป็นการเอื้อน 1 คำ ด้วยหลายโน้ต จุดที่ 2 การเอื้อนพยางค์แรกของคำว่า “ส่นธยา” เป็นการเอื้อน 1 คำ ด้วยหลายโน้ตในบริบทโน้ตผ่าน (Passing note) และจุดที่ 3 การเอื้อนคำว่า “มา” เป็นการเอื้อน 1 คำ ด้วยหลายโน้ตโดยระบุการออกเสียงคำว่า “เออ” ดังตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 5 แสดงลักษณะการเอื้อนในประโยคเพลง

ลักษณะการใช้ลูกคอในบทเพลงนี้ มีความคล้ายคลึงกับเทคนิคเลกาโต (Legato) หมายถึง การร้องให้แต่ละพยางค์มีการเชื่อมกัน ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการขับร้องบทเพลงร้องศิลป์

ทั้งนี้การใช้ลูกคอร์ดจะเกิดขึ้นที่คำว่า “สู่” เพื่อให้เกิดความอ่อนช้อยและมีความหมายสอดคล้องประโยค “หมุ่น กากา ก็บินมาสู่รัง”

ตัวอย่างที่ 6 แสดงลักษณะการเอื้อนในประโยคเพลง

6. การจัดการแสดงขับร้องเดี่ยวโดย อิศรพงศ์ ดอกยอ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการแสดงเดี่ยวขับร้องที่ผ่านมาในอดีต เพื่อเป็นกรณีศึกษาและเพื่อวางแผนการแสดงครั้งนี้ให้ออกมาดีที่สุด โดยการจัดการแสดงในครั้งนี้ มีความยาวโดยประมาณ 45 นาที ซึ่งถือว่าเป็นการใช้พลังกายพลังใจและการเตรียมตัวเป็นอย่างมาก จึงสรุปได้ออกมาเป็นหัวข้อดังนี้

6.1 การฝึกซ้อมและการเตรียมพร้อมสำหรับการแสดง

6.1.1 การฝึกซ้อมบทเพลงลูกทุ่ง

ผู้วิจัยพิจารณาจากลักษณะเด่นของเพลงลูกทุ่ง คือ การร้องที่ร้องอย่างเต็มเสียง ด้วยน้ำเสียงชัดถ้อยชัดคำ การเอื้อนเสียง การใช้ลูกคอ หรือการระร่ำเสียงลูกคอของเพลงลูกทุ่ง ซึ่งมีช่วงเสียงที่ลึกและกว้าง คลื่นลูกคอแต่ละคลื่นจะห่างกัน ขยายความเพิ่มเติมในประเด็นของการเอื้อนเสียงโดยธนรัฐ อยู่สุขเจริญ ได้อธิบายการเอื้อนในเพลงขับร้องไทยไว้ว่า “การเอื้อนนั่นอยู่คู่กับการขับร้องไทยมาอย่างยาวนาน มีการปรับเปลี่ยนสภาพการใช้งานไปตามสภาพสังคม และวัฒนธรรมดนตรีไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของเวลา โดยการใช้เอื้อนจะปะปนอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะกิจกรรมที่ต้องใช้เสียงของมนุษย์สร้างความบันเทิง”⁹

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเอื้อนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการร้องของตนดังนี้

- 1) การเอื้อนที่ใช้ในบทเพลงขับร้องไทยเดิม หมายถึง ส่วนของทำนองที่ร้องโดยใช้เสียงที่ไม่มีความหมาย โดยเป็นการดำเนินทำนองของการขับร้องในช่วงที่ปราศจากคำร้อง อาจใช้คำว่า เออ อือ เอ็ง เอย เงย หรือฮือ เป็นต้น
- 2) การเอื้อนตกแต่งคำร้อง หมายถึง เสียงเอื้อนที่อยู่ท้ายคำร้องหรือเอื้อนเพื่อจบคำร้อง ช่วยให้สามารถสื่อความหมายของคำร้องได้ชัดเจนขึ้น และรวมถึงเพิ่มความไพเราะและความนุ่มนวลยิ่งขึ้นในตอนจบประโยคเพลง
- 3) การเอื้อนแบบลอยจังหวะ หมายถึง ช่วงการเอื้อนที่อยู่นอกเหนือของการขับร้องในทำนองปกติอย่างอิสระ แต่เมื่อจบช่วงเอื้อนแบบลอยจังหวะจะกลับไปร้องที่ทำนองปกติอีกครั้ง

6.1.2 การฝึกซ้อมบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติและการฝึกซ้อมบทเพลงร้องศิลป์

ด้านการฝึกซ้อมบทเพลงพื้นบ้านนานาชาติและการฝึกซ้อมบทเพลงร้องศิลป์ จะมีวิธีการเตรียมตัว และฝึกซ้อมคล้าย ๆ กัน เพราะมีการขับร้องเป็นภาษาอังกฤษเหมือนกัน เริ่มแรก ผู้วิจัยจะทำการหาข้อมูลและความเป็นมาของแต่ละบทเพลงก่อน จากนั้นฝึกซ้อมตามวิธีการของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งจะได้รับการเรียนต่อเนื่องกัน โดยมีแผนการเรียน 1 คาบ ต่อ 1 อาทิตย์

นอกจากการซ้อมส่วนตัวตามแนวทางของบทเพลงแต่ละประเภท ผู้วิจัยตั้งใจวางแผนและเผื่อเวลาสำหรับการซ้อมกับผู้บรรเลงเครื่องดนตรีประกอบรวมถึงผู้ขับร้องร่วม เพื่อให้การแสดงในวันแสดงจริงออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำและไม่มีอะไรผิดพลาด

ทางด้านการเตรียมพร้อม ผู้วิจัยได้แบ่งการเตรียมพร้อมไว้ 2 ด้าน คือด้านร่างกาย โดยผู้วิจัยได้วางแผนและแบ่งเวลาการทำกิจวัตรประจำวันรวมถึงกิจวัตรในการฝึกซ้อมให้เหมาะสม เพื่อให้ช่วงการนอนหลับได้ใช้เวลาได้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ยังได้ออกกำลังกายเพื่อให้ระบบการหายใจและกล้ามเนื้อพร้อมสำหรับการฝึกซ้อมการขับร้อง รวมถึงการแสดงที่แสดงต่อเนื่องกันอย่างยาวนาน ส่วนด้านจิตใจผู้วิจัยได้ฝึกทำสมาธิและกำหนดลมหายใจ เพื่อให้การฝึกซ้อมในแต่ละครั้งเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้สมาธิยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในวันแสดง เพราะอาจมีปัจจัยอื่นที่เกิดขึ้นทำให้การแสดงไม่ราบรื่นได้ การควบคุมสติและสมาธิจึงเป็นสิ่งที่ฝึกฝนมาตลอดควบคู่กับการฝึกซ้อมการร้องเพลง

6.2 การจัดลำดับบทเพลง

การจัดลำดับบทเพลงเพื่อการแสดงถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าขั้นตอนอื่น เพราะมีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงหลายประการ ทั้งเรื่องความต่อเนื่องของอารมณ์เพลงในแต่ละเพลง เนื่องจากผู้วิจัยมีความตั้งใจในการนำเสนอบทเพลงหลายประเภท ทั้งบทเพลงลูกทุ่ง บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ และบทเพลงร้องศิลป์ ที่มีความแตกต่าง

9.ธนรัฐ อยู่สุขเจริญ, “เสียงเอื้อนในเพลงไทย,” วารสารแก่นดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 3, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564): 17.

เป็นอย่างมาก จึงต้องจัดเรียงให้เหมาะสมและไม่ขัดบรรยากาการรับชมรับฟัง อีกประการที่ควรคำนึงถึงคือพลังกำลังของผู้วิจิยขณะแสดง ที่ต้องแสดงต่อเนื่องกันมากถึง 45 นาที จึงต้องจัดเรียงบทเพลงที่ใช้พลังงานมากน้อยไม่เท่ากันนี้ให้ลงตัวที่สุด จากนั้นผู้วิจิยจึงประมวลผลจากปัจจัยทั้งหมดออกมาเป็นลำดับของบทเพลงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ลำดับของบทเพลง
ที่มา : ผู้วิจิย

ลำดับ	ประเภทของบทเพลง	ชื่อบทเพลง
1	บทเพลงร้องศิลป์	Come Away, Death
2		Now Sleeps the Crimson Petal
3	บทเพลงพื้นบ้านนานาชาติ	Down by Salley gardens
4		The last rose of summer
5		Green sleeves
6	บทเพลงลูกทุ่ง	ของปลอม
7		นักร้องบ้านนอก
8		ยอยศพระลอ
9		มนต์รักลูกทุ่ง
10		เธอคือดวงใจ
11		ยอดรักประจำปี

ผลสรุปการดำเนินการวิจิย

การจัดการแสดงขับร้องเดี่ยวในระดับมหาดบัณฑิตให้สำเร็จในแต่ละครั้ง จะต้องใช้เวลาและวางแผนการเตรียมตัวในส่วนต่าง ๆ ให้ได้อย่างดีตามหัวข้อที่ผู้วิจิยได้กล่าวถึงในบทความนี้ เพื่อให้เกิดผลสำเร็จและการแสดงในวันแสดงจริงที่มีคุณภาพที่ดีและไม่เกิดความผิดพลาด ทั้งนี้ในส่วนการรวบรวมข้อมูลและการจัดทำวิทยานิพนธ์ ก็เป็นอีกส่วนสำคัญที่เป็นส่วนประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานในด้านวิชาการ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตัวของผู้วิจิยเองและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในอนาคต

บรรณานุกรม

- Chinsamran Kittinant. "Doctoral Vocal Performance: Thai Art Song." PhD diss., Chulalongkorn University, 2018.
- กิตตินันท์ ชินสำราญ. "ดุขุณินพนธ์งานสร้างสรรค์การแสดงขับร้อง: บทเพลงร้องศิลป์ไทย." วิทยานิพนธ์ระดับปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2561.
- Devahastin Na Ayudhya Korawij and Weerachat Premananda. "Doctoral Music Performance: The Legacy of Romantic Art Songs." *Parichart Journal Thaksin University* 33, No.2 (May-August 2020): 3-4.
- กรวิช เทพหัสดิน ณ อยุธยา และวีรชาติ เปรมานนท์. "ดุขุณินพนธ์การแสดงดนตรี: สุนทรีเยเพลงร้องโรแมนติกแห่ง ดำนาน." *วารสารปาริชาติ* ปีที่ 33, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 3-4.
- H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn. *The Royal Composition of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, Luk Thung and Thai Music in Half a Century of Thai Luk Thung Music*, Part 2. Bangkok: Office of the National Culture Commission, 1991.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *พระนิพนธ์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ลูกทุ่งกับเพลงไทย ในกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2534.*
- Pancharoen Natchar. *Music Dictionary*. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2021.
- ณัฏชา พันธุ์เจริญ. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.
- Phlay-in Pannawadee, Yutthichai Uppakandee, Pariyakorn Chookaew and Alisa Khumkhaim. "Language Uses for Love Imagery in Luk Krung Song by Sawalee Phakaphan." *Journal of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University* 41, No.1 (January-February 2022) : 121.
- พรรณวดี พลายนินทร์, ยุทธิชัย อุปการดี, ปรียากรณ์ ชูแก้ว และอลิสา คุ่มเคี่ยม. "การใช้ภาษา จินตภาพในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์." *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม* ปีที่ 41, ฉบับที่ 1 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2565): 121.
- Suttachitt Narutt. *Music Appreciation*. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2023
- ณรุทธ์ สุธจิตต์. *สังคีตนิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2566.

Thai Encyclopedia for Youth, Volume 33. 2008. “Thai Country Music.”

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, เล่มที่ 33. 2551. “เพลงลูกทุ่ง.”

Thewtong Duangjai. *Vocal Repertoire*. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2002.

ดวงใจ ทิวทอง อมาตย์กุล. *วรรณคดีเพลงร้อง*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

Thongthai Khatawut. “Kan Sueksa Phleng Phuea Chiwit Khong Thai Chak Naeo Phatthana Kan Su Kan Wikhro Kan Prakop Sang Wathakam Thang Sangkhom.” *RUSAMILAE Journal* 40, no. 2 (May–August 2019): 17.

ศทาวุธ ทองไทย. “การศึกษาเพลงเพื่อชีวิตของไทยจากแนวพัฒนาการสู่การวิเคราะห์การประกอบสร้างวาทกรรมทางสังคม.” *วารสารรัฐศิลป์* ปีที่ 40, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562): 17.

Thusaranont Tatvasin. “The Development of Thai Country Song Communication through the Storytelling of Thai Social Values from the Past to the Present.” *Journal of communication and management, NIDA* 4, No. 2 (July-December 2017): 5.

ทัศนวิสิน ฐสรานนท์. “พัฒนาการในการสื่อสารของเพลงลูกทุ่งผ่านการเล่าเรื่องตามค่านิยมของสังคมไทยจากอดีตสู่ปัจจุบัน.” *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม* ปีที่ 4, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560): 5.

Yusukcharoen Thanarat. “Uean in Traditional Thai Song.” *Journal of Music and Performing Arts, Khon Kaen University* 3, No.2 (May-August 2021)

ธนรัฐ อยู่สุขเจริญ. “เสียงเอื้อนในเพลงไทย.” *วารสารแก่นดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยขอนแก่น* ปีที่ 3, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2564).